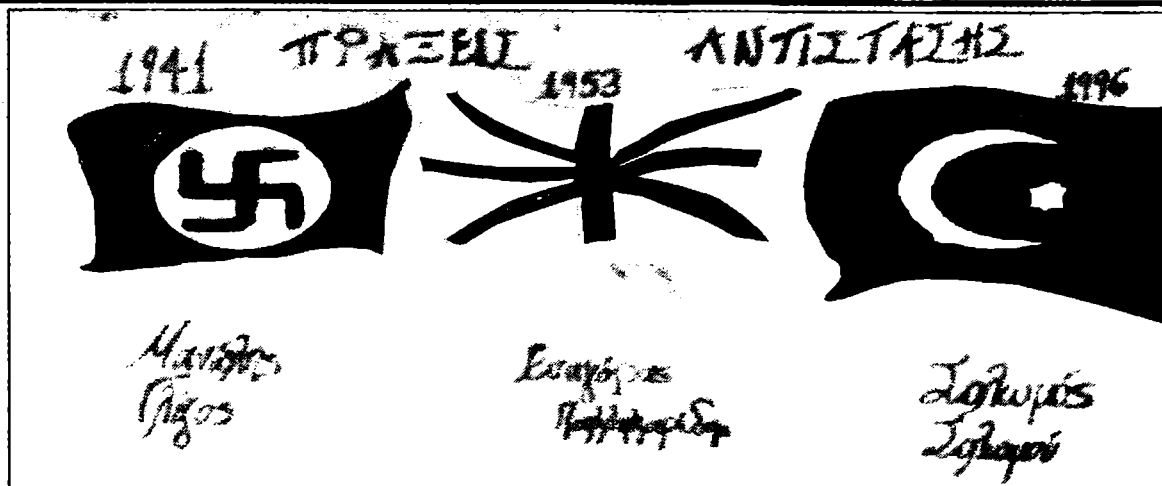

ΤΕΤΡΑΔΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗΣ

ετράδιο πεντηκοστό τρίτο

καλοκαίρι 2007
φθινόπωρο

Η πρόσληψη της Ιστορίας από τους Έλληνες μαθητές στην Κύπρο

Σάββας Παύλου: Η ιστορία μας είναι πάντα παρούσα

Βίας Λειβαδάς: Όταν ο ΙΡΑ συνάντησε την ΕΟΚΑ

Διεθνές Συμβούλιο Εμπειρογνομώνων: Πλαίσιο Αρχών για μια δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού με γνώμονα το Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο

Σταύρος Λυγερός: Κουρδικό Ζήτημα: Η μεγάλη καμπή στις σχέσεις ΗΠΑ - Τουρκίας

Μάριος Λ. Ευρυβιάδης: Τουρκο - Ελληνικά: Άλλα συμβαίνουν, άλλα καταλαβαίνουμε...

Λουκάς Αξελός: Μιχάλης Μπέκας - Στέφανος Μπεκατώρος

Δημήτρης Δεληολάνης: Ο τραπεζίτης της μαφίας Μικέλε Σιντόνα και η δικτατορία των συνταγματαρχών

Ελένη Νικολοπούλου: Η έννοια της Κυκλικής Διαλεκτικής ως εναλλακτική κοινωνική πρακτική

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ

Δημήτριος Καραμπερόπουλος: Λουκάς Αξελός, Ρήγας Βελεστινλής

Μάριος Λ. Ευρυβιάδης: Ουίλλιαμ Μάλλινσον, Κύπρος: Μια ιστορική προοπτική ανάμεσα στο ΝΑΤΟ και την Ευρώπη

Χριστίνα Θεοχάρη: Μιχάλης Μοδινός, Χρυσή Ακτή

Έξ ὄνυχος τόν λέοντα / ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Χριστίνα Ανδρέου: Είκοσι επτά νέα βιβλία

Περίοδος πρώτη (1980-1983). Εκδότης: Ομάδα «Εργασία»
Περίοδος δεύτερη (1984 -). Εκδότης: Εκδόσεις «Στοχαστής»

- Έκδοση: Εκδόσεις «Στοχαστής», Μαυρομιχάλη 39, τηλ. 210 3601956, 210 3610445, Fax 210 3610445, Αθήνα 106 80
- Διεύθυνση: Λουκάς Αξελός, Μαυρομιχάλη 39, τηλ. 210 3601956, 210 3610445, Fax 210 3610445, Αθήνα 106 80
www.stochastis.gr • e-mail: tetradia@stochastis.gr

- Συντακτική Επιτροπή: Λουκάς Αξελός, Δημήτρης Δεληολάνης, Σταύρος Λυγερός

- ISSN 1105-512X

- Κάθε ενυπόγραφο άρθρο εκφράζει την προσωπική άποψη του συγγραφέα • Τα χειρόγραφα που στέλνονται στο περιοδικό για δημοσίευση πρέπει απαραίτητα να είναι ενυπόγραφα και να συνοδεύονται από την διεύθυνση και το επάγγελμα του αποστολέα • Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται

- Αλληλογραφία - Πληροφορίες: Εκδόσεις «Στοχαστής», Περιοδικό «Τετράδια», Μαυρομιχάλη 39, τηλ. 210 3601956, 210 3610445, Fax 210 3610445, Αθήνα 106 80 • www.stochastis.gr
• e-mail: info@stochastis.gr

- Φωτοστοιχειοθεσία-Φωτογραφική αναπαραγωγή: Μ. Λεοντακιανάκος, Ελικώνος 11, τηλ. 210 6812457, Fax 210 6841959, Χαλάνδρι

- Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία: Ένωση Εκτυπωτικών Επιχειρήσεων ΑΕ, Κολωνού 12-14, τηλ. 210 5234373, Αθήνα

- Οι ξένες καταχωρήσεις στο περιοδικό δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα

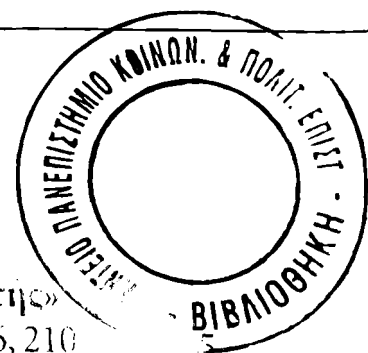
- Κεντρική Διάθεση: Εκδόσεις «Στοχαστής», Μαυρομιχάλη 39, τηλ. 210 3601956, 210 3610445, Fax 210 3610445, Αθήνα 106 80

- Για όσους ενδιαφέρονται, παλιά τεύχη «Τετραδίων» διαθέτουν οι:
Εκδόσεις «Στοχαστής»: Μαυρομιχάλη 39, τηλ. 210 3601956, 210 3610445, Fax 210 3610445, Αθήνα 106 80
Βιβλιοπωλείο «Στοχαστή»: Πεσμαζόγλου 5, Στοά Αρσάκη, τηλ. 210 3212111, Αθήνα 105 64

- Συνδρομή ετήσια:
Ελλάδα - Κύπρος: € 24 - Εξωτερικού: € 36
Νομικά πρόσωπα, Οργανισμοί, κ.λπ.: € 45
- Συνδρομή για δέκα τεύχη: Εσωτερικού: € 60 - Εξωτερικού: € 65
• Συνδρομή υποστήριξης: € 35

Εμβάσματα: Περιοδικό «Τετράδια» (Εκδόσεις «Στοχαστής», Μαυρομιχάλη 39, Αθήνα 106 80)

«Στοχαστής»
210 3601956, 210 3610445

ΤΕΤΡΑΔΙΑ

πολιτικού διαλόγου έρευνας και κριτικής

Τετράδιο πενήτηκοστό τρίτο

καλοκαίρι
φθινόπωρο 2007

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΚΔΟΣΗΣ	3
<i>Η πρόσληψη της Ιστορίας από τους Έλληνες μαθητές στην Κύπρο</i>	5
Σάββας Παύλου: <i>Η ιστορία μας είναι πάντα παρούσα. Α' Δεν μου λες κυρία Ελλάδα. Β' Οι κλειτοριδεκτομείς</i>	7
Βίας Λειβαδάς: <i>Όταν ο ΙΡΑ συνάντησε την ΕΟΚΑ. Κύπριοι και Ιρλανδοί πολιτικοί κατάδικοι στις φυλακές της Αγγλίας 1956-59</i>	15
Διεθνές Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων: <i>Πλαίσιο Αρχών για μια δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού με γνώμονα το Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο (Επιμ. Παναγιώτης Ήφαιστος)</i>	33
Σταύρος Λυγερός: <i>Κουρδικό Ζήτημα: Η μεγάλη καμπή στις σχέσεις ΗΠΑ - Τουρκίας</i>	55
Μάριος Λ. Ευρυβιάδης: <i>Τουρκο-Ελληνικά: Άλλα συμβαίνουν, άλλα καταλαβαίνουμε</i>	65
Λουκάς Αξελός: <i>Μιχάλης Μπέκας - Στέφανος Μπεκατώρος</i>	69
Δημήτρης Δεληολάνης: <i>Ο τραπεζίτης της μαφίας Μικέλε Σιντόνα και η δικτατορία των συνταγματαρχών</i>	75
Ελένη Νικολοπούλου: <i>Η έννοια της Κυκλικής Διαλεκτικής ως εναλλακτική κοινωνική πρακτική</i>	85
ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ	
Δημήτριος Καραμπερόπουλος: <i>Λουκάς Αξελός, Ρήγας Βελεστινλής. Σταθμοί και όρια στην διαμόρφωση της εθνικής και κοινωνικής συνείδησης στην Ελλάδα</i>	91
Μάριος Λ. Ευρυβιάδης, <i>Ουίλλιαμ Μάλλινσον, Κύπρος: Μία ιστορική προοπτική ανάμεσα στο ΝΑΤΟ και την Ευρώπη: Πόλεμος ή ειρήνη;</i>	99
Χριστίνα Θεοχάρη: <i>Μιχάλης Μοδινός, Χρυσή Ακτή</i>	102
Έξ ὄνυχος τόν λέοντα / ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	
Χριστίνα Ανδρέου: <i>Είκοσι επτά νέα βιβλία</i>	104

TETRADIA

OF POLITICAL DIALOGUE, RESEARCH AND CRITIQUE

39 Mavromihali St., Athens 106 80, Greece,
Tel. (210) 3601956, Fax (210) 3610445
www.stochastis.gr • e-mail: info@stochastis.gr

Publisher: Stochastis Editions

Editor: Loukas Axelos

Editorial Board: Loukas Axelos, Dimitris Deliolanes, Stavros Lygeros

EDITORIAL

Savas Pavlou

Vias Livadas

Our history is always present

When IRA met EOKA

A principle basis for a just and lasting
Cyprus settlement in the light of international and European Law

Stavros Lygeros

The Kurdish Question: The major turning
point in the relations between USA –
Turkey

Marios L. Evriviadis

Turkish – Greek relations: Other things
happen, other things we understand

Loukas Axelos

Michalis Bekas – Stefanos Bekatoros

Dimitris Deliolanes

Mafia's banker, Michele Sindona and the
colonels' dictatorship

Helen Nikolopoulou

The concept of Circular Dialectics as an
alternative social practice

Books Critic

Dimitris Karaberopoulos

Loukas Axelos, *Rigas Velestinlis. Landmarks and limits in the formation of national and social conscience in Greece*

Marios L. Evriviadis

William Mallinson, *Cyprus: A modern history*

Christina Theohari

Mihalis Modinos, *Golden Coast*

Books Review

Christina Andreou

Twenty seven new books

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Δεκαετίες ολόκληρες, από τα χρόνια της χούντας στην αρχή, μέσω του Ιδρύματος Φορντ και άλλων «μη κυβερνητικών οργανώσεων» της τότε περιόδου, συγκροτήθηκε σταδιακά μέσα από πολλαπλές α-συνέχειες και δυσκολίες, μια από τις σημαντικότερες στην μεταπολεμική ιστορία μας στρατηγικού χαρακτήρα επιχείρηση.

Πρόκειται για μιαν ιδιότυπη ιδεολογική επιχείρηση «άλωσης ψυχών», χωρίς εμφανές και σταθερό πολιτικό κέντρο, αλλά με σαφή ιδεολογικό προσανατολισμό, που στόχευε και στοχεύει μέσα από μια συστηματικά μεθοδευμένη διαδικασία, στην σταδιακή ενσωμάτωση και αφομοίωση ενός σημαντικού αριθμού στελεχών και οπαδών της καθόλου αριστεράς.

Σε αυτό το μεγαλόπνοο σχέδιο η οικονομία είχε, ως είναι φυσικό, έναν δεσπύζοντα ρόλο, αλλά και η ιδεολογία έναν εξίσου σημαίνοντα.

Αργά και βασανιστικά, με όχημα την εκλογική νίκη του ΠΑΣΟΚ το 1981, νίκη που έδινε ένα επαρκές ιδεολογικό άλλοθι σε ποικίλες «αλλαγές», σχηματίστηκε η κρίσιμη εκείνη μάζα των μεταλλαγμένων αριστερών.

Οι ιδεολόγοι του εγχειρήματος, πρώην – άλλωστε – κατά κανόνα μαρξιστές, γνώριζαν καλά ότι η κατίσχυση επί του αντιπάλου, όφειλε πρώτιστα να νομιμοποιηθεί ιδεολογικά.

Ως εκ τούτου, από τη μία όφειλαν οι ίδιοι να αλλάξουν την ιδεολογική τους φαρέτρα, προσαρμόζοντάς την στην νέα κοινωνική τους θέση, και από την άλλη να οδηγήσουν όσους ακόμη αντιστέκονταν, σε μια σταδιακή «αφαίμαξη επιχειρημάτων», έτσι που, τελικά, να οδηγηθούν σε έναν πολιτικό στραγγαλισμό, με αποτέλεσμα την ιδεολογική αν όχι και την ηθική τους ήττα.

Η κατάληψη των ιδεολογικών μηχανισμών του κράτους αποτέλεσε την ιδιαίτερη προτεραιότητά τους, στον βαθμό που μέσω αυτής άνοιγε ο δρόμος για την ομαλή μεταπήδηση και στον χώρο της καθευτό οικονομίας.

Στον βαθμό που η έφοδος στα «Χειμερινά... Πανεπιστήμια», είχε πραγματοποιηθεί, επόμενος στόχος ήταν ο σκληρός πυρήνας των ίδιων των ιδεών και αυτός πάντα ήταν και θα είναι η Ιστορία.

Ως εκ τούτου, κατεξοχήν έργο των νέου τύπου εργολάβων δεν μπορούσε παρά να είναι η συμβολή τους στην αναθεώρησή της, στην προσαρμογή της στα καινούργια δεδομένα της μεταμοντέρνας τους εποχής. Σ' αυτόν τον εξαιρετικά «παρατεταμένο αγώνα θέσεων», η «ιδεολογική συμβολή» αποτελούσε το μοναδικό σοβαρό κεφάλαιο που οι ίδιοι μπορούσαν απλόχερα να προσφέρουν ως συμμετοχή τους στον υπό διαμόρφωση νέο συνεταιρισμό.

Είναι ευνόητο λοιπόν γιατί μια τέτοιου τύπου αναθεώρηση δεν μπορούσαν να την αναλάβουν οι ίδιοι οι επικυρίαρχοι αλλά εκείνοι οι πρώην αριστεροί, αντιστασιακοί κ.λπ., που εξακολουθούν να κυκλοφορούν με τις ταυτότητες του παρελθόντος, χρησιμοποιώντας τις ως ελεύθερας στις διάφορες μεταφορές τους με τα δημοσίας χρήσεως οχήματα.

Αυτή η νεόκοπη, σχετικά κατηγορία, αποτελεί ένα νέου τύπου μεταλλαγμένο προϊόν αντίστοιχο του οποίου, τηρουμένων των αναλογιών, θα μπορούσαν οι αναλυτές να βρουν στην αναδιπλωμένη ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία του μεσοπολέμου.

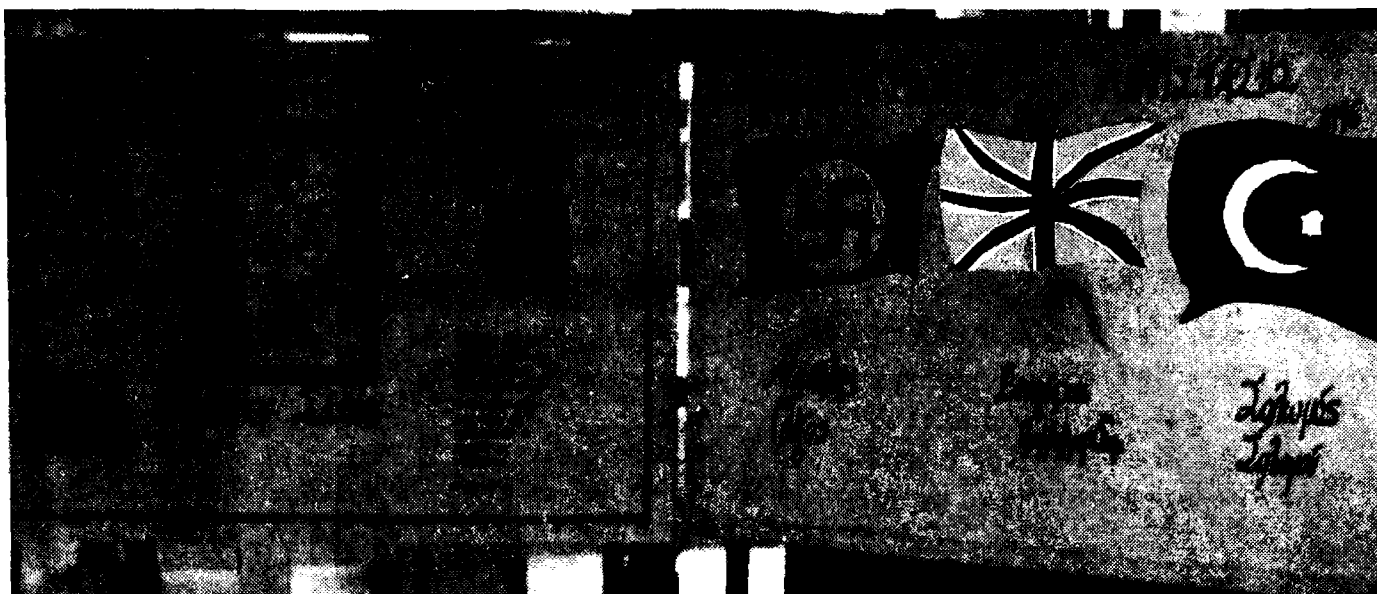
Ως νεοεισελθέν στον οικονομικό και πολιτικό βίο στοιχείο, παρουσιάζει όλα τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά που παρουσίασαν ιστορικά τα και κατά καιρούς μεταπηδήσαντα σε διαφορετικό στρατόπεδο κοινωνικά και πολιτικά μορφώματα.

Η στάση του στρώματος αυτού φαντάζει πολιτικά προκλητική, ενώ με κοινωνιολογικούς όρους είναι φυσιολογική. Το στρώμα αυτό λειτουργεί ως οι χρησιδεσπόζοντες σε όλη τη μεταβατική περίοδο κατοχύρωσης του τίτλου ιδιοκτησίας. Και αυτό είναι φυσιολογικό γιατί η κοινωνική αυτή κατηγορία έχει ανάγκη να κατοχυρώσει όχι μόνο τις αλλαγμένες ιδέες της αλλά – πρώτιστα – και τον νέο της κοινωνικό ρόλο.

Έχει δηλαδή, για να χρησιμοποιήσουμε μια παλιά «αγαπημένη» σε όλους μας φρασεολογία, ουσιαστικούς ταξικούς λόγους να υπερασπίσει τον νέο κοινωνικό της ρόλο στην υπερεθνική λεγεώνα των ξένων με την οποία έχει συνταχθεί.

Ως εκ τούτου, δεν χρειάζονται υπερβολές ή δραματοποιήσεις. Αν αυστηρά σταθούμε στην ανάλυση του όλου φαινομένου, θα διαπιστώσουμε ότι το Βιβλίο της Ιστορίας, είναι απλώς ένας μικρός καρπός της εξαιρετικής αυτής σποράς, της οποίας τον σχεδιασμό, (με θαυμασμό ομολογούμε) παρακολουθούμε και σημειώνουμε ήδη από το 1982, από τις στήλες του περιοδικού αυτού.

Η ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Είναι εκατοντάδες μέσα στις τελευταίες δεκαετίες οι ομιλίες για την Εθνική Αντίσταση που έχει κάνει ο Μανώλης Γλέζος σε δημοτικά, γυμνάσια, λύκεια και πανεπιστήμια στην Ελλάδα και Κύπρο. Η ανταπόκριση, παντού το ίδιο θερμή. Σε όλη

την σφαίρα εξακτίωσης του ελληνικού στοιχείου, η πρόσληψη του βαθύτερου περιεχομένου της Αντίστασης ως μέσου και οδηγού στην αναζήτηση της Ελευθερίας - Ανεξαρτησίας και Αυτοδιάθεσης των Ελλήνων είναι ενιαία και αντίστοιχη του περιεχομένου που περικλείεται στις φωτογραφίες που δημοσιεύουμε. Φωτογραφίες δημοσιευμένες στην εφημερίδα «Δασουπόλιτης», τεύχ. 2, Μάρτιος 2007, που εκδίδουν οι μαθητές του Λυκείου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου του Γ' στην Λευκωσία. Το ερώτημα που σε εμάς τίθεται και κατ' επέκτασιν στους Έλληνες πολίτες, είναι το εξής: Πώς μπορεί απλοί μαθητές ενός λυκείου στην Λευκωσία της Κύπρου να εκλαμβάνουν την Τουρκοκρατία ως Τουρκοκρατία, την Γερμανοκρατία ως Γερμανοκρατία και την Αγγλοκρατία ως Αγγλοκρατία, αλλά και να τις συνδέουν στο πλαίσιο του ενιαίου της ιστορίας μας και οι μικροευρωπαίοι επαρχιώτες, ιππότες του μεταμοντέρνου αριστεροδεξιού εκσυγχρονισμού να αδυνατούν να το συλλάβουν; Είναι, άραγε, απλά και μόνο θέμα πρόσληψης της ιστορίας, είναι, άραγε, απλά και μόνον άλλο ένα χεγγελιανό παράδοξο;

ΤΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ

ΑΝΤΙ ΑΛΛΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ

Ο Ελληνικός Λαός είναι φίλος και φυσικός σύμμαχος με τα ελεύθερα έθνη.

Οι Έλληνες δεν ανακατώνονται εις την διοίκησιν των άλλων εθνών· αλλά ούτε είναι δυνατόν εις αυτούς να ανακατωθούν άλλα εις την εδικήν των.

Τιμούν τους πρέσβεις και κονσόλους των εις τούτο το βασίλειον ευρισκομένων εθνών· τοις βεβαιούσι μίαν άφοβον διατριβήν, σέβοντας τους πραγματευτάς των και δεν πειράζουν τα εμπορικά πλοία των, όταν δεν έχουν πράγμα του εχθρού.

Δέχονται όλους τους αδικημένους ξένους και όλους τους εξωρισμένους από την πατρίδα των δι' αιτίαν της Ελευθερίας. Απαρνούνται και δεν δίνουν υποδοχήν και περιποίησην εις τους Τυράννους.

Δεν κάμνουν ποτέ ειρήνην με έναν εχθρόν, όπου κατακρατεί τον ελληνικόν τόπον.

Ρήγας Βελεστινλής, *Νέα Πολιτική Διοήκησις*

Ο αντιστασιακός χαρακτήρας που διέπει ολόκληρη τη νεοελληνική ιστορία

Ο Ελληνισμός ανήκει στην κατηγορία των μικρών λαών που κινούνται στην περιφέρεια του νεότερου κόσμου, και που η σταδιακή ανάπτυξη της εθνικής τους συνείδησης και η συγκρότησή τους σε καινούργια έθνη, που διεκδίκησαν και διεκδικούν την πολιτική τους ανεξαρτησία και την οικονομική και πολιτιστική τους αυτονόμηση, συντελείται μέσα στην πάλη εναντίον υπερεθνικών αυτοκρατοριών στην αρχή, εναντίον υπερεθνικών ιμπεριαλιστικών οικονομικοκοινωνικών συγκροτημάτων στα νεότερα χρόνια.

Η αντιστασιακή αυτή διαδικασία, με την πιο πλατιά σημασία του όρου, που περιέχει κάθε προσπάθεια διαφύλαξης της ιδιαίτερης προσωπικότητας ενός λαού, παίρνει διάφορες μορφές: από την απλή προσαρμογή στις εκάστοτε συνθήκες με προοπτική τη διείσδυση στους πολιτικοκοινωνικούς μηχανισμούς της κατάκτησης και τη μετατροπή τους σε όργανα εθνικής συντήρησης (εκκλησία - Φαναριώτες - κοινότητες - αρματολοί στην Τουρκοκρατία) και την ολοένα και περισσότερο ενεργό συμμετοχή στους οικονομικούς μηχανισμούς των κατακτητών και ιδιαίτερα των δυτικών δυνάμεων στην Ανατολική Μεσόγειο και στην Εγγύς Ανατολή, που έδωσε ως το τέλος του 19^{ου} αι. τις πραγματικές διαστάσεις του Ελληνισμού, ως τη συνεχή παθητική ή ένοπλη αντίσταση (κλεφτουριά - αλλεπάλληλα, έστω και ξενοκίνητα, κινήματα) που κατέληξαν στην εθνικοαπελευθερωτική επανάσταση του '21.

Επίσης, όταν από την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους ως τις μέρες μας οι εξωελληνικές δυνάμεις παίζουν πρωτεύοντα ρόλο στη ρύθμιση της μοίρας του Ελληνισμού, όχι μόνο στην εθνική του ολοκλήρωση, αλλά και στην εσωτερική του πολιτική και κοινωνική εξέλιξη, σε σημείο που η επίσημη πολιτική της Ελλάδας να δίνει συχνά την εντύπωση ότι ανελίσσεται εν απουσία των Ελλήνων, η παρουσία του ελληνικού λαού εκδηλώνεται με συνεχή κινήματα διαμαρτυρίας, έστω και αν τα κινήματα αυτά δεν παίρνουν πάντα συγκεκριμένες πολιτικές μορφές, που κορυφώνονται με την εθνική και αντιφασιστική αντίσταση του 1940 - 1945.

Νίκος Γ. Σβορώνος, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*